

Länsstyrelsen
Västra Götaland
Miljöprövningsdelegationen

Beslut

1 (13)

Datum
2023-10-16

Ärendebeteckning
551-53141-2022

Anläggningsnummer
1481-1113

Möln dal Energi AB
christian.schwartz@molndalenergi.se

Slutliga villkor i tillstånd till Riskullaverket i Möln dals kommun

Miljöprövningsdelegationens beslut

Slutliga villkor

Miljöprövningsdelegationen avslutar prövotidsförfarandet avseende utredningsuppdraget U2 enligt delegationens beslut den 29 september 2016 i ärende 551-36371-2015 och Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätts dom den 12 juni 2017 i mål nr M 4059-16 om tillstånd till fortsatt och utökad värme- och kraftproduktion på fastigheten Riskullaverket 3 i Möln dals kommun, och beslutar att följande ytterligare slutliga villkor ska gälla för verksamheten

- 11 a. Rök-gaskondensat ska avledas till recipient och genomgå sådan behandling att halterna, beräknade som årsmedelvärden samt enskilt från respektive rök-gaskondensator, inte överskrider följande begränsningsvärden för någon parameter vid utsläppspunkt till recipient:

Parameter	Halt P3	Halt P1	Enhet
Suspenderade ämnen	5	5	mg/l
Ammoniumkväve	35	35	mg/l
Arsenik	0,02	-	mg/l
Bly	0,01	0,01	mg/l
Kadmium	0,003	0,003	mg/l
Koppar	0,05	0,05	mg/l
Krom	0,05	0,05	mg/l
Kvicksilver	0,003	0,003	mg/l
Nickel	0,05	0,05	mg/l
Tallium	0,01	-	mg/l
Zink	0,1	0,1	mg/l
Dioxiner och furaner	0,1	-	ng/l

Begränsningsvärdena för P3 ska kontrolleras och bedömas enligt kraven i 101–103 §§ förordningen (2013:253) om förbränning

av avfall. Begränsningsvärdena för P3 och P1 ska kontrolleras enligt intervall som anges i kontrollprogrammet. Ammoniumkväve från P1 behöver endast kontrolleras om reduktionsmedel såsom ammoniak tillsätts rökgaserna.

Delgivning sker genom kungörelse

Miljöprövningsdelegationen beslutar, med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Göteborgs-Posten och Mölndals-Posten

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen och hos kommunkansliet eller motsvarande i Mölndals kommun. Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Mölndal Energi AB (sökanden) har lämnat in en prövotidsredovisning med förslag till slutliga villkor för utsläpp till vatten från Riskullaverket.

Gällande tillstånd

Miljöprövningsdelegationen gav den 29 september (ärende 551-36371-2015) tillstånd till fortsatt och utökad värme- och kraftproduktion på fastigheten Riskullaverket 3 i Mölndals kommun. Avgörandet av vilka slutliga villkor som ska gälla för föroreningar i det renade rökgaskondensatet som avleds till recipient sköts upp under en prövotid. Enligt Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätts dom den 12 juni 2017 i mål nr M 4059-16 har utredningsuppdraget U2 följande lydelse.

U2. Utred de tekniska, ekonomiska och miljömässiga förutsättningarna att minimera föroreningar i det renade rökgaskondensatet från samförbränningen i Panna 3 och förändrade bränslen i Panna 1 och som avleds till recipient. Val av parametrar ska följa prövotidsvillkoret P1 nedan. Utredningen ska redovisas och förslag till slutliga villkor lämnas senast tre år efter att P3 har tagits i drift som samförbränningsanläggning. Om särskilda skäl föreligger får tillsynsmyndigheten senarelägga den tid då utredningen ska lämnas in.

Till prövotiden hör den provisoriska föreskriften P1:

P1. Rökgaskondensat ska avledas till recipient och genomgå sådan behandling att halterna, beräknade som årsmedelvärden samt enskilt från respektive rökgaskondensator, inte överskrider följande riktvärden för någon parameter vid utsläppspunkt till recipient:

Parameter	Halt P3	Halt P1	Enhet
Suspenderade ämnen	5	5	mg/l
Ammoniumkväve	25	25	mg/l
Arsenik	0,02	-	mg/l
Bly	0,01	0,01	mg/l
Kadmium	0,003	0,003	mg/l
Koppar	0,05	0,05	mg/l
Krom	0,05	0,05	mg/l
Kvicksilver	0,005	0,005	mg/l
Nickel	0,05	0,05	mg/l
Tallium	0,01	-	mg/l
Zink	0,1	0,1	mg/l
Dioxiner och furaner	0,1	-	ng/l

Riktvärdena för P3 ska kontrolleras och bedömas enligt kraven i §§ 101–103 i förordning (2013:253) om förbränning av avfall. Riktvärdena för P1 ska kontrolleras enligt intervall som anges i kontrollprogrammet.

Enligt tillståndsbeslutet gäller bland annat följande slutliga villkor för verksamheten.

11. pH-värdet för utsläpp till vatten av rökgaskondensat ska mätas kontinuerligt och får som timmedelvärde ligga i intervallet 6,5–9,0. Begränsningsvärdet avseende pH ska anses uppfyllt om 90 % av värdena understiger 9. pH får dock aldrig överstiga 10 som timmedelvärde.

Hur ärendet har handlagts hos Miljöprövningsdelegationen
Prövotidsutredningen kom in till Miljöprövningsdelegationen den 21 december 2022. Efter kompletteringar har utredningen kungjorts på Länsstyrelsens webbplats och i ortstidningarna Göteborgs-Posten och Mölndals-Posten samt remitterats till Länsstyrelsen och Miljönämnden i Mölndals kommun.

Yttranden har kommit in från Länsstyrelsen och Miljönämnden.
Sökanden har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Sökandens förslag till slutliga villkor

Rökgaskondensat ska avledas till recipient och genomgå sådan behandling att halterna, beräknade som årsmedelvärden samt enskilt från respektive rökgaskondensator, inte överskrider följande riktvärden för någon parameter vid utsläppspunkt till recipient:

Parameter	Halt P3	Halt P1	Enhet
Suspenderade ämnen	5	5	mg/l
Ammoniumkväve	35	35*	mg/l
Arsenik	0,02	-	mg/l
Bly	0,01	0,01	mg/l
Kadmium	0,003	0,003	mg/l
Koppar	0,05	0,05	mg/l
Krom	0,05	0,05	mg/l
Kvicksilver	0,005	0,005	mg/l
Nickel	0,05	0,05	mg/l
Tallium	0,01	-	mg/l
Zink	0,1	0,1	mg/l
Dioxiner och furaner	0,1	-	ng/l

Riktvärdena för P3 ska kontrolleras och bedömas enligt kraven i 101–103 §§ i Förordning (2013:253) om förbränning av avfall. Riktvärdena för P3 och P1 ska kontrolleras enligt intervall som anges i kontrollprogrammet.

* Ammoniumkväve från P1 behöver endast kontrolleras om reduktionsmedel så som till exempel ammoniak tillsätts rökgaserna.

Sökandens provotidsutredning

Resultat från provtagning av utgående rökgaskondensat

Provtagning har skett som flödesstyrd provtagning över ett dygn i kontrolltank för utgående rökgaskoncentrat i panna 3 (P3) respektive panna 1 (P1). Prover har tagits månadsvis och resultatet har jämförts mot villkor, SFS 2013:253 och BAT-AEL.

P1 har på grund av varma år 2019–2021 endast varit i drift kortare perioder. Under 2022 ökade värmeleveransen till Göteborg Energi och pannan har gått kontinuerligt under flera månader. I verksamhetens kontrollprogram specificeras att prov tas en gång per månad vid drift. Provtagning har under utredningstiden visat på mycket låga värden för metaller och suspenderade ämnen, ofta under detektionsgränsen. Till skillnad från P3 visar P1 även låga värden för ammoniumkväve eftersom ammoniak inte tillsätts i förbränningsprocessen i P1.

Även för P3 har provtagningen visat på mycket låga värden för metaller och suspenderade ämnen, ofta under detektionsgränsen. Dioxiner och furaner har uppmätts i mycket låga halter. Ammoniumkväve har ökat under utredningstiden och det provisoriska villkoret på 25 mg/l har inte kunnat innehållas.

Utredning av förutsättningar och behov att minimera föroreningar

Under utredningstiden har flera åtgärder genomförts för att minska mängden spillvatten som leds till kommunalt avlopp från respektive panna. Tvättvatten från samtliga filtertvättar leds numera tillbaka och återanvänds i reningsprocessen. Den smutsigaste delen av tvättvattnet leds till slamtankar och hanteras separat. Återanvändningen av tvättvatten innebär en stor miljövinst men ställer samtidigt högre krav på anläggningens reningsutrustning.

P1

P1:s reningsutrustning för rökgaskondensat består av lutdosering för pH-stabilisering, skrubber och lamellseparator samt sandfilter. Fällningskemikalier doseras före lamellseparatorn. Slamfasen från skrubber och lamellseparator förs till en slamtank där fällningskemikalier doseras vid behov. Vatten från slamtanken återförs i processen. Slammet används för att bevattna aska eller hämtas med slamsugare.

Förändrade bränslen i P1 bedöms inte ha påverkat innehållet i utgående rökgaskondensat negativt och de provisoriska villkoren innehålls. Eftersom ammoniak inte doseras i förbränningen har även halten ammoniumkväve varit mycket låg under hela utredningsperioden. Bedömningen är att det inte behövs fler åtgärder för att minimera föroreningar från P1, utan att det räcker med den löpande driftoptimering och egenkontroll som redan utförs.

P3

Redan vid proveldning av avfallsklassat returträ i P3 under 2017 kontrollerades det nya bränslets eventuella påverkan på rökgaskondensatet. Resultaten visade att inga särskilda åtgärder behövde genomföras i rökgaskondenseringen eller reningsutrustningen för att hantera den nya bränslemixen som tillståndsansökan gällde. I de flesta fall underskred till och med det orenade condensatet de kommande kraven.

Provtagning under utredningstiden har visat att tungmetallfiltren fungerar mycket bra. Samtliga metaller avskiljs till filtermassan även vid låga halter. Suspenderade ämnen och dioxiner/furaner förekommer i låga halter och de provisoriska villkoren efterlevs. Den reningsutrustning som finns bedöms vara tillräcklig avseende metaller, suspenderade ämnen och dioxiner/furaner. Inblandning av avfallsklassat returträ har inte påverkat funktionen av reningen.

Rening av ammoniumkväve i rökgaskondensat i P3 görs i två NH₃-membran som ska rena vattnet från ammoniak. Under 2020 och framåt ökade halterna ammoniumkväve och de provisoriska villkoren har inte kunnat innehållas. Fyra huvudsakliga orsaker har tillsammans

på olika sätt har bidragit till ökningen. De två första punkterna är åtgärder som genomfördes för att minska annan miljöpåverkan, nämligen NO_x-utsläpp och vattenförbrukning.

1. Utbyte av SNCR-system
2. Ökad återanvändning av vatten i rökgaskondensatorerna
3. Slitage i anläggningen
4. Minskat flöde genom rökgaskondensatorerna på grund av låg last och igensättningar
5. Påverkan på NH₃-membran

Den mest sannolika källan till ammoniumkväve i rökgaskondensatet är användning av ammoniak för att sänka NO_x-utsläppen med hjälp av ett så kallat SNCR-system. Under sommaren 2019 installerades ett nytt SNCR-system i P3. Det nya systemet har gett en positiv effekt på NO_x-utsläppen till luft men sedan det installerades har ammoniumkvävehalten före NH₃-membranen varit högre än när membranen installerades. Bedömningen har gjorts att doseringen av ammoniak kan fortsätta som i dag för att hålla nere NO_x-utsläppen. Om ammoniumkvävehalten i utgående rökgaskondensat skulle fortsätta vara hög även efter de åtgärder som vidtagits så kan doseringskvoten justeras ner tills ytterligare åtgärder har genomförts.

Under utredningstiden har vatten successivt återanvänts mer och mer i rökgaskondenseringen och i vattenproduktionen för att minska förbrukningen av färskvatten i anläggningen. Den högre återanvändningen av vatten minskar mängden utgående flöde och har orsakat en högre koncentration av ammoniumkväve i det utgående vattnet. Genom att åtgärda de problem som uppstått i rökgasreningen kan halterna ammoniumkväve sänkas. Halter i utgående vatten borde således inte påverkas av att mängden vatten minskat på grund av ökad återanvändning.

Anläggningen är cirka tolv år gammal och ett visst slitage är att räkna med. Under driftsäsongen 2020/2021 upptäcktes partiklar och slam på flera ställen i rökgasreningen, till exempel i UF-filtren och i NH₃-membranen, som gjorde att dessa fungerade sämre. Under 2020–2022 har ett intensivt arbete pågått för att hitta källan till partiklar och slam. Flera orsaker har tillsammans skapat problemet. Genomförda utredningar har bland annat lett till att ljuddämparen i rökgaskanalen bytts ut, droppavskiljare och ångpåvärmare rengjorts och återmonterats, nya partikelfilter installerats, membran till UF-filtren bytts ut, jämförande mätningar av stofhalter på slangfiltren har genomförts och samtliga lutpumpar och kopplingar i pumpskåpen har bytts ut.

Kondensatflödet genom rökgaskondenseringen är svårt att påverka då det beror mycket på behovet av el och värme i samhället, det vill säga väder över året. Under utredningstiden har det tidvis varit lågt flöde genom rökgaskondenseringen, speciellt under vår och höst. Detta ger

ett kondensat med högre halter av föroreningar då pannlasten inte reduceras i samma utsträckning som kondenseringsseffekten. Kondensorn tvättar ur de föroreningar som finns i rökgaserna oberoende av vilken kondenseringsseffekt som körs. Högt kondenseringsseffekt genererar mer vatten och tvärtom.

För att NH₃-membranen ska avskilja ammoniumkväve från rökgaskondensatet optimalt, så ska pH ligga på 11 för att förskjuta jämvikten så att all ammoniak övergår till ammonium. På grund av fel på lutpumpen som reglerar pH till membranen var det inte möjligt att hålla rätt och konstant pH under stora delar av 2021. Eftersom det också tidvis varit lågt flöde, det vill säga vattnet har varit mer koncentrerat, så är det svårt att ha ett högt pH i membranen eftersom det riskerar att bli utfällningar. För att försöka upprätthålla funktionen har NH₃-membranen tvättats. Som mest har tvätt kunnat genomföras ca en gång per månad. Med de nya partikelfiltren vid UF-filtren och nya filter även före NH₃-membranen borde membranerna inte behöva tvättas lika ofta. Åtgärder har också genomförts för att kunna separera flöden vid låga laster så att vatten automatiskt går till slamtanken. Vatten från slamtanken sprutas in i pannan för att förångas i stället för att ledas till NH₃-membranen. Tester och färdigställande pågår för att vid låg last separera det smutsigaste vattnet till slamtank för indysning i pannan. Testerna visar att detta ger en positiv effekt på halten ammoniumkväve i utgående vatten, men pH blir lägre vilket behöver justeras i kontrolltanken.

Två åtgärder som inte har utretts vidare är dels att installera en indunstare/quench i stället för omledning av vatten till slamtank, dels att genom en bottenventil i kontrolltanken leda rökgaskondensat till spillvattennätet. Den första åtgärden kräver en investering på omkring 40 miljoner kronor och den andra innebär en mer detaljerad utredning i samråd med Gryaab, vilket inte har mäktats med inom ramen för provotidsutredningen.

Recipientpåverkan

Verksamheten kommer att fortsätta med återanvändning av vatten och därför kommer utgående mängd vatten från rökgaskondensatorerna även fortsatt att vara lägre än i tillståndsansökan. Det mest troliga framåt är ett normalfall med halter av ammoniumkväve under 25 mg/l med vissa toppar upp till 35 mg/l, vilket innebär en total mängd ammoniumkväve från anläggningen mellan 1 675 och 2 345 kg/år. Det är lägre än vad utsläppen antogs vara i tillståndsansökan. Det är således endast halten ammoniumkväve i mg/l som ökat, inte den totala miljöpåverkan. En ökning av villkoret från 25 till 35 mg/l innebär enligt beräkningarna en ökning av den totala mängden ammoniumkväve till recipient med cirka 670 kg/år med dagens genomsnittliga vattenmängd.

Utgående vatten från rökgaskondensatorerna leds tillsammans med övrigt dagvatten från Riskullaverkets ytor till recipienten Balltorpsbäcken. Balltorpsbäcken mynnar ut i Kålleredsbäckens sista sträcka som sedan går ihop med Mölndalsån. Kålleredsbäcken och Mölndalsån är klassade som vattenförekomster och berörs av miljö kvalitetsnormer. Balltorpsbäcken är inte klassad som en vattenförekomst.

Vid tillståndsprövningen bedömdes framtida utgående vatten från Riskullaverket inte bidra till risken för överskridande av rikt- eller gränsvärden för miljö kvalitetsnormer. Riskullaverket bedömdes utgöra ett ytterst litet bidrag till Mölndalsåns påverkan. Mölndalsåns nedre delar var då, och är fortfarande, hårt föroreningsbelastade av den omgivande stadsmiljön.

Sedan tillståndsansökan har Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten antagits. Miljöprövningsdelegationen har därför bett sökanden att redovisa hur halterna ammoniumkväve från rökgaskondensatorerna förhåller sig till bedömningsgrunderna för ammoniak i föreskriften. För att kunna svara på detta räknades halten ammoniumkväve (NH₄-N) om till ammoniakkväve (NH₃-N) för maximal halt enligt provotidsvillkoret och för önskat slutligt villkor. pH 8 och 25°C användes som input (årsmedel 2022).

Tabell. Beräknat utsläpp ammoniakkväve i recipienten

	Årsmedel- värde God status	Maximal tillåten koncentration	Vid årsmedel 25 mg/l NH ₄ -N ut från Riskulla, spätt i recipient	Vid årsmedel 35 mg/l NH ₄ -N ut från Riskulla, spätt i recipient
Ammoniakkväve NH ₃ -N, µg/l Balltorpsbäcken/ Kålleredsbäcken	1	6,8	8,95	13,19
Ammoniakkväve NH ₃ -N, µg/l Mölndalsån	1	6,8	1,03	1,52

Eftersom de beräknade värdena är en överskattning bedöms halten ammoniakkväve i Mölndalsån klara bedömningsgrunderna för årsmedel värde god status. Halterna överskrider där Balltorpsbäcken ansluter till Kålleredsbäcken och i den korta sträckan bäcken går innan den mynnar ut i Mölndalsån.

Yttranden i sammanfattning

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen föreslår att Miljöprövningsdelegationen avslutar provotidsförfarandet men motsätter sig sökandens föreslagna utformning av slutliga villkor.

Villkoret bör innehålla begränsningsvärden i stället för riktvärden. För kvicksilver bör begränsningsvärdet vara 0,003 mg/l för att det ska motsvara BAT-AEL.

För utsläppet av ammoniumkväve har Länsstyrelsen gjort egna beräkningar med utgångspunkt från uppmätta nivåer av pH och temperatur samt modellerad vattenföring i stationen ”Samflöde Balltorp/Källeredsbäcken” under 2016–2022. Beräkningen ger ett medelvärde på 26,5 µg/l och ett maxvärde på 272 µg/l. En utgångspunkt är dock att den utsläppta mängden är lika stor varje dag på året, vilket är en förenkling. Sammantaget bedömer dock Länsstyrelsen att utsläppet av ammoniumkväve gör det omöjligt att klara gränsvärdet för miljökvalitetsnormen i Källeredsbäcken, oavsett om haltvillkoret är 25 eller 35 mg/l.

Länsstyrelsen föreslår att Miljöprövningsdelegationen beslutar om en ny provotid som ger sökanden möjlighet att utreda vilken utgående halt ammoniumkväve från Riskullaverket som är förenlig med att uppnå miljökvalitetsnormerna i nedströms vattenförekomster. Vidare bör sökanden utreda vilka ytterligare reningslösningar eller metoder för omhändertagande av rökgaskondensatet som krävs för att få ner utsläppet till den nivån.

Miljönämnden i Mölndals kommun

Miljönämnden har inget att invända mot sökandens förslag till slutliga villkor.

Sökandens bemötande av yttrandena

Sökanden accepterar att villkorsformuleringen ändras från riktvärde till begränsningsvärde men vill poängtera risken att enskilda prov blir felaktiga. Det finns en risk att ett årsmedelvärde överskrids på grund av ett enskilt högt värde som är felaktigt. Sökanden föreslår att kontrollprogrammet kompletteras med en del som beskriver hur sådana provsvar ska hanteras.

Sökanden accepterar Länsstyrelsens föreslagna ändring av begränsningsvärdet för kvicksilver.

Sökanden motsätter sig förslaget att Miljöprövningsdelegationen beslutar om en ny provotid avseende ammoniumkväve och har

redovisat kompletterande beräkningar som tar hänsyn till säsongsvariationen i produktionen.

I den nya beräkningen har rökgaskondensatets haltbidrag av ammoniakkväve i vattendragen beräknats utifrån totala utsläppsmängder av ammoniumkväve. De totala utsläppen av ammoniumkväve har hänförs till energiproduktionen i rökgaskondenseringen med enheten kg/MWh för att få ett nyckeltal som relaterar till hur mycket kondensatvatten som totalt uppstår vid produktionen. Det totala mängdutsläppet ammoniumkväve har som ett värsta scenario beräknats med den konstanta halten vid drift av P3: 35 mg/l och P1: 5 mg/l. För att beräkna haltbidraget i Kålleredsbäcken dividerades de utsläppta mängderna ammoniumkväve med de totala vattenvolymererna för respektive månad (genomsnitt för 2010–2023). Haltbidraget av ammoniumkväve räknades sedan om till ammoniakkväve med pH och temperaturer från mätningar vid stationen ”Samflöde Balltorp/Kålleredsbäcken”. Resultatet visar att miljö kvalitetsnormerna kan uppfyllas för årsmedel (se tabell nedan). De högsta halterna är under april och maj då flödet i bäcken är relativt lågt och produktionen fortfarande ihållande.

Tabell. Beräknat haltbidrag NH₃-N i Kålleredsbäcken

	Haltbidrag NH ₄ -N i Kålleredsbäcken (mg/l)	pH Kålleredsbäcken	Vatten-temperatur Kålleredsbäcken (°C)	Haltbidrag NH ₃ -N i Kålleredsbäcken (µg/l)
Januari	0,33	7,4	2,4	0,8
Februari	0,33	7,4	1,7	0,8
Mars	0,40	7,5	3,6	1,1
April	0,60	7,5	7,5	2,3
Maj	0,25	7,5	13,6	1,5
Juni	0,00	7,5	15,3	0,0
Juli	0,00	7,5	16,6	0,0
Augusti	0,00	7,5	16,1	0,0
September	0,01	7,4	13,1	0,1
Oktober	0,09	7,4	9,4	0,4
November	0,23	7,4	5,9	0,8
December	0,24	7,4	3,9	0,7
Totalt	0,23			0,7

Haltbidraget har även beräknats i Mölndalsån och eftersom vattenflödet där är betydligt högre är haltbidraget ammoniakkväve där endast 0,03 µg/l som årsmedelvärde.

Sökanden vill med sina beräkningar visa svårigheten att noggrant bestämma utsläppets koncentration i Kålleredsbäcken. För en noggrannare kontroll av hur väl miljö kvalitetsnormerna uppfylls föreslår sökanden att Vattenvårdsförbundets mätningar kompletteras med analyser av ammoniumkväve. Eftersom sådana analyser i dag saknas går det inte att relatera bolagets haltbidrag till de bakgrundshalter som finns i Kålleredsbäcken.

Det är angeläget för sökanden att det inte blir ytterligare ett provotidsvillkor. Provotidsvillkor är både resurskrävande och skapar osäkerheter i det långsiktiga arbetet med anläggningens underhåll och utveckling. Sökanden har teknik för ammoniakavskiljning ner till 35 mg/l, vilket sökanden bedömer vara en rimlig nivå jämfört med andra anläggningars villkor. Ett alltför strängt krav kan innebära att sökanden behöver investera tiotals miljoner kronor. Med beaktande av resultaten från de kompletterande beräkningarna av haltbidraget anser sökanden att en sådan investering skulle vara orimlig i förhållande till miljönyttan.

Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationen anser att provotidsutredningen utgör ett tillräckligt underlag för att slutliga villkor ska kunna fastställas och avslutar därmed provotidsförfarandet.

Med anledning av sökandens villkorsförslag, remissinstansernas synpunkter och sökandens bemötande gör Miljöprövningsdelegationen följande överväganden när det gäller vilka slutliga villkor som behövs för utsläpp av renat rökgaskondensat till recipient.

För aktuella parametrar, utom ammoniumkväve, är sökanden och Länsstyrelsen överens om vilka begränsningsvärden som bör gälla. Miljöprövningsdelegationen har ingen annan uppfattning i de delarna. Begränsningsvärdena kan fastställas.

Huvudfrågan i ärendet har varit utsläppen av ammoniumkväve och vilka halter ammoniakkväve i recipienten det medför. Ammoniumkväve kan, beroende på temperaturer och pH-värde, omvandlas till ammoniak vilket kan ha toxiska och skadliga effekter på vattenlevande organismer.

Vid bedömningen av vilket utsläpp av ammoniumkväve som recipienten tål måste Miljöprövningsdelegationen beakta recipientens ytvattenstatus och gällande miljö kvalitetsnormer kring ammoniak, som i det sammanhanget kan räknas som ett särskilt förorenande ämne. I bilaga 2, tabell 1, till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten anges ett värde för ammoniak

(1,0 µg/l som årsmedelvärde), som ska tas med i bedömningen av om en ytvattenförekomst ska anses ha en god ekologisk status eller inte.

Här bör noteras att uppfyllandet av miljökvalitetsnormerna liksom upprätthållandet av icke-försämringskravet för vattenmiljön rör själva tillåtligheten av verksamheter som medför utsläpp till vatten. Sådana frågor kan inte skjutas upp under en provotid utan att det är utrett att verksamheten kan klara dessa normer eller krav på sikt (se MÖD 2021:5). Genom att besluta om ett provotidsförfarande i samband med att tillstånd gavs 2016 får Miljöprövningsdelegationen anses ha bedömt att verkningarna av verksamheten visserligen inte kunde förutses med tillräcklig säkerhet för att föreskriva slutliga villkor för utsläpp till vatten, men att förutsättningar fanns för att verksamheten på sikt skulle klara kraven i detta avseende.

Kålleredsbäcken har som övergripande statusklassning måttlig ekologisk status. Övergödning är en utslagsgivande faktor för bedömningen.

Bakgrundshalten av ammoniakkväve i Kålleredsbäcken är inte känd, vilket är en brist. Provtagningar som genomfördes vid framtagande av Mölndals kommuns åtgärdsprogram för Kålleredsbäcken¹ ger dock en indikation på att det finns betydande bidrag till halten ammoniakkväve uppströms från platsen där Balltorpsbäcken ansluter till Kålleredsbäcken. Proverna är tagna i juni och september, två månader då utsläppen av ammoniumkväve från Riskullaverket är låga. De andra källornas eventuella variation över året är inte känd, eftersom ammoniakkväve inte ingår bland de parametrar som provtas i vattenvårdsprogrammet för Kålleredsbäcken.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökanden med de nya och mer detaljerade beräkningarna har visat att utsläppen av ammoniumkväve från Riskullaverket bidrar relativt lite till halten ammoniakkväve i Kålleredsbäcken och att de, utifrån dagens kunskapsläge, inte är oförenliga med miljökvalitetsnormerna. Sammantaget godtar delegationen sökandens förslag på begränsningsvärde för ammoniumkväve, det vill säga 35 mg/l.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har Anders Hjalmarsson, ordförande, och Jan Mastera, miljöskakunnig, deltagit. Ärendet har beretts av Kristina Eklund, miljöhandläggare.

¹

https://www.molndal.se/download/18.503a327618288d60e1529cad/1660908213330/atgardsprogram_kalleredsbacken.pdf

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar ni med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 20 november 2023.**

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna (till exempel Naturvårdsverket, Länsstyrelsen eller kommunens miljönämnd), ska överklagandet dock ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets ärendebeteckning, samt
- hur ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Sändlista

Externt

- Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
- Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se
- Miljönämnden i Mölndals kommun, miljo@molndal.se
- Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt, beredningssektariat.vastragotaland@lansstyrelsen.se
- Aktförvararen i Mölndals kommun

Internt inom Miljöprövningsdelegationen och Länsstyrelsen

- Anders Hjalmarsson
- Jan Mastera
- Kristina Eklund
- Monica Lind
- Alexandra Bulat Arp
- Mona Ljunggren
- Elisabeth Lindqvist Tärneld